

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ ЛЬОТНИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія економіки та управління

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

з навчальної дисципліни «Звітність підприємств»
обов'язкових компонент
освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Облік і аудит

за темою № 4 – Звіт про рух грошових коштів

Харків 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 23.09.2021 № 8

СХВАЛЕНО

Методичною радою
Кременчуцького льотного
коледжу Харківського
національного університету
внутрішніх справ
Протокол від 22.09.2021 № 2

ПОГОДЖЕНО

Секцією науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 22.09.2021 № 8

Розглянуто на засіданні циклової комісії економіки та управління протокол
від 31.08.2021 № 1

Розробники: викладач циклової комісії економіки та управління, спеціаліст
вищої категорії, викладач-методист Бондарець О.М.

Рецензенти:

1. викладач циклової комісії економіки та управління КЛК ХНУВС, к.е.н.,
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Цимбалістова О.А.
2. професор кафедри бізнес адміністрування, маркетингу і туризму
Кременчуцького національного університету імені Михайла
Остроградського, д.е.н. Дружиніна В.В.

План лекції

1. Мета складання Звіту про рух грошових коштів
2. Структура Звіту про рух грошових коштів
3. Методика складання Звіту про рух грошових коштів
4. Розкриття інформації про рух грошових коштів у Примітках до фінансової звітності

Рекомендована література

Основна

1. Бондар М.І., Верига Ю.А., Орищенко М.М.. Звітність підприємства Підручник. – К.: ЦУЛ, 2015. – 570 с.
2. Верига Ю.А., Бондар М.І., Орищенко М.М., Прохар Н.В., Лежненко Л.І.. Звітність підприємства. Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2019. – 570 с.
3. Голова С.Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні. Навчально - практичний посібник. — Дніпро: ТОВ «Баланс-клуб», 2018. – 268с.
4. Глушач Ю.С. Фінансова звітність за П(С)БО. Навчально - методичний посібник. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. – 88 с.
5. Гудзь Н.В., Денчук П.Н., Романі Р.В. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2016. – 424 с.
6. Долбнєва Д.В. Звітність підприємств. Практикум. Навчально - методичний посібника. – Львів, 2017. – 200 с.
7. Лень В.С., Гливенко В.В Звітність підприємства. Підручник. – К.: Каравела, 2018. – 672 с.
8. Пантелеєв В.П., Юрченко О.А., Курило Г.М., Безверхий К.В. Звітність підприємств. Навчальний посібник. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2017. – 432 с.
9. Петришин Л.П., Сиротюк Т.В. Звітність підприємства. Навчальний посібник. – Л.: «Новий світ – 2000», 2018. – 440 с.
10. Сук Л.К., Сук П.Л., Данілочкіна О.В. Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу. Навчальний посібник. – К.: Каравела, 2017. – 372 с.
11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. №291 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
12. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013р. №433 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від

- 07.02.2013р. № 73 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
14. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Наказ Мінфіну України від 07.02.2013р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2000р. №353 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.05.1999р. №137 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
17. Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000р. №39 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
18. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
19. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 11.04.2013р. №476
20. Порядок подання фінансової звітності, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000р. №419

Додаткова

21. Верига Ю.А. Облікова політика підприємства - К.:ЦУЛ, 2015. - 312 с.
22. Дробязко С.І., Козир Т.М., Холод С.Б. Облік та оподаткування підприємств малого бізнесу. Навчальний посібник. / за заг. ред. П.Й. Атамаса. — К.: ЦУЛ, 2012. – 416 с.
23. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами. Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2012. – 368 с.
24. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755-VI (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
25. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014р. №879 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
26. Крупельницька І.Г. Звітність підприємств. Навчальний посібник. – К.:ЦУЛ, 2012. – 232 с.
27. Садовська І.Б., Божидарнік Т.В., Нагірська К.Є. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2013. – 688 с.

28. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність. — К.: Алерта, 2013. — 982 с.
29. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. — 5-те вид., доповнене й перероблене. — К.: А.С.К., 2010. — 784 с.
30. Шара Є.Ю., Андрієнко О.М., Жидєєва Л.І. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік. Навчальний посібник. — К.: ЦУЛ, 2011. — 424 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

31. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua>
32. Офіційний сайт «Вісник податкової служби України» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua>.
33. Офіційний сайт журналу «Все про бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://vobu.ua>
34. Офіційний сайт журналу «Дебет-Кредит» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://dtki.com.ua>
35. Офіційний сайт журналу «Податки і бухгалтерський облік» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://i.factor.ua>

Текст лекції

1. Мета складання Звіту про рух грошових коштів

Звіт про рух грошових коштів — це звіт, який відображає надходження і видаток грошових коштів у результаті діяльності підприємства у звітному періоді.

Цей звіт входить до складу річної фінансової звітності підприємств. Він складається за звітний період наростаючим підсумком з початку року в тис. грн. Для порівняння інформації у Звіті наводяться дані за аналогічний попередній період.

У Звіті про рух грошових коштів відображається рух коштів від трьох видів діяльності, а саме: операційної, інвестиційної, фінансової.

Операційна діяльність — це основна діяльність підприємства, а також: інші види діяльності, які не є інвестиційною чи фінансовою діяльністю.

У результаті основної діяльності грошові кошти надходять від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг, від надання активів в оренду, а вибувають — при розрахунках з постачальниками, бюджетом, працівниками тощо.

Інвестиційна діяльність — охоплює операції з придбання та реалізації тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів.

Тут доречно нагадати, що еквіваленти грошових коштів — це короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і характеризуються незначним

ризиком зміни вартості.

У результаті інвестиційної діяльності грошові кошти надходять від продажу фінансових інвестицій та необоротних активів, від дивідендів, відсотків, погашення наданих позик іншим підприємствам та вибувають при придбанні фінансових інвестицій, основних засобів і нематеріальних активів, наданні позик іншим підприємствам тощо.

Фінансова діяльність — це діяльність, яка призводить до зміни розміру та складу власного і позикового капіталу підприємства.

Надходження грошових коштів у результаті фінансової діяльності відбувається за рахунок випуску акцій власної емісії, отримання позик, а вибуття — при погашенні позик, виплаті дивідендів, викупу акцій власної емісії.

Мета складання Звіту про рух грошових коштів — надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період.

При складанні Звіту про рух грошових коштів слід пам'ятати, якщо одна операція включає суми, які відносяться до різних видів діяльності, то ці суми необхідно наводити окремо за відповідними видами діяльності. Тобто при складанні звіту підприємству необхідно розгорнуто наводити суми надходження і вибуття грошових коштів за видами діяльності.

Не включаються у Звіт про рух грошових коштів внутрішні зміни про рух грошових коштів (отримання грошей у банку і оприбуткування їх у касу тощо) (табл.1).

Таблиця 1.

«Внутрішні» операції з руху грошових коштів

Господарська операція	Кореспонденції рахунків
1. Здавання готівки з каси підприємства (каси відокремлених підрозділів) на поточний рахунок у банку	Дт 311, 312 – Кт 301, 302
2. Здавання готівки з каси відокремлених підрозділів підприємства до головної каси підприємства	Дт 301, 302 – Кт 301/відокремл, 302/відокремл
3. Отримання готівки з поточного рахунка у банку до каси підприємства (до каси відокремлених підрозділів)	Дт 301, 302 – Кт 311, 312
4. Отримання готівки з головної каси підприємства до каси відокремлених підрозділів	Дт 301/відокремл, 302/відокремл – Кт 301, 302
5. Розміщення вільних грошових коштів на депозитних рахунках за договором банківського рахунка (вкладу) на умовах повернення вкладу (депозиту) на першу вимогу ⁽¹⁾	Дт 313, 314 – Кт 311, 312
6. Повернення грошових коштів з депозитного рахунка (на умовах повернення на першу вимогу) на поточний рахунок	Дт 311, 312 – Кт 313, 314
7. Переказ грошових коштів з поточного рахунка на акредитивний	Дт 313, 314 – Кт 311, 312
8. Перерахування грошових коштів з акредитивного рахунка на поточний	Дт 311, 312 – Кт 313, 314
9. Переказ грошових коштів з поточного рахунка в одному банку на поточний рахунок в іншому банку	Дт 311, 312 – Кт 311, 312

Господарська операція	Кореспонденції рахунків
10. Переказ грошових коштів з основного поточного рахунка на поточний рахунок, доступний для проведення розрахунків зі спеціальними платіжними засобами	Дт 311/СПЗ, 312/СПЗ – Кт 311, 312
11. Повернення коштів з поточного рахунка, доступного для проведення розрахунків зі спеціальними платіжними засобами, з карткових рахунків на основний поточний рахунок підприємства	Дт 311, 312 – Кт 311/СПЗ, 312/СПЗ
12. Перерахування грошових коштів з поточного рахунка головного підприємства на поточний рахунок його філії	Дт 311/філія, 312/філія – Кт 311, 312
13. Перерахування грошових коштів з поточного рахунка філії на поточний рахунок її головного підприємства	Дт 311, 312 – Кт 311/філія, 312/філія
14. Перерахування грошових коштів з поточного рахунка в національній валюті для купівлі іноземної валюти	Дт 333 – Кт 311
15. Повернення залишку коштів після придбання валюти на поточний рахунок у гривнях	Дт 311 – Кт 333
16. Зарахування на поточний валютний рахунок придбаної іноземної валюти	Дт 312 – Кт 333
17. Перерахування з поточного валютного рахунка валюти для продажу ⁽²⁾	Дт 334 – Кт 312
18. Зарахування коштів від продажу валюти на поточний рахунок ⁽²⁾	Дт 311 – Кт 377
19. Інвестування вільних грошових коштів в еквіваленти грошових коштів	Дт 351 – Кт 311, 312
20. Отримання грошових коштів за еквіваленти грошових коштів	Дт 311, 312 – Кт 351

Також не включаються до Звіту про рух грошових коштів негрошові операції. До **негрошових операцій** відносяться операції, які не потребують використання грошових коштів та їх еквівалентів, а саме: бартерні операції, придбання активів шляхом емісії акцій, отримання активів на умовах фінансової оренди, перетворення зобов'язань на власний капітал.

Таким чином, Звіт про рух грошових коштів надає інформацію внутрішнім і зовнішнім користувачам про надходження і вибуття грошових коштів за видами діяльності.

2. Структура Звіту про рух грошових коштів

Звіт заповнюється у вигляді таблиці, яка складається з рядків та граф. Рядки поділені на розділи, які характеризують операційну, інвестиційну та фінансову діяльність. Таблиця містить чотири графи: найменування розділів тв. статей, код рядка, надходження та вибуття грошових коштів за два терміна (звітний та попередній).

Звіт заповнюється на основі прямого та непрямого методу. Прямий метод засновано на аналізі руху грошових коштів по бухгалтерським рахункам підприємства. Цей метод дозволяє показати основні джерела надходження та напрями руху грошових коштів; дає можливість зробити оперативні висновки відносно коштів для платежів по поточних обов'язкам; встановлює взаємозв'язок між реалізацією та грошовою виручкою в звітному періоді.

Непрямий метод засновано на аналізі статей балансу та звіту про

фінансові результати. Він дозволяє показати взаємозв'язок між різними видами діяльності підприємства; встановити зв'язок між чистим прибутком та змінами в активах підприємства за звітний період.

Звіт про рух грошових коштів має три розділи:

- розділ I - операційна діяльність (основна та інші види діяльності, які не є інвестиційними або фінансовими);
- розділ II - інвестиційна діяльність (придбання та реалізація необоротних активів і фінансових інвестицій, які не відносяться до еквівалентів грошових коштів);
- розділ III - фінансова діяльність (діяльність, яка приводить до змін розміру і складу власного і позикового капіталу підприємства).

3. Методика складання Звіту про рух грошових коштів

Звіт за формою №3, як власне і всі інші форми повноформатної фінансової звітності, заповнюється в тисячах гривень без десяткових знаків.

Розділ 1 «Рух коштів у результаті операційної діяльності» (прямий метод)

До операційної діяльності належить основна діяльність підприємства, а також усі види діяльності, що не є інвестиційною та фінансовою діяльністю.

Найбільшу складність у процесі побудови Звіту прямим методом становить, безумовно, його розділ I, де наводиться рух грошових коштів у результаті операційної діяльності. По-перше, оскільки в підприємств немає досвіду розкриття інформації про грошові надходження та витрачання від операційної діяльності цим методом, а по-друге, більшість грошових операцій пов'язана з рухом саме в межах цього виду діяльності.

При застосуванні прямого методу інформацію за основними джерелами надходжень та напрямками виплат грошових коштів від операційної діяльності П(С)БО 1 зобов'язує отримувати за даними записів їх руху на рахунках бухгалтерського обліку, тобто безпосередньо з облікових регістрів. Джерелом відомостей для складання Звіту є показники про рух грошових коштів підприємства, що обліковуються на таких рахунках (субрахунках):

- 30 «Каса»;
- 31 «Рахунки в банках»;
- 333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті»;
- 334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті»;
- 351 «Еквіваленти грошових коштів».

Водночас для безпроблемного заповнення розділу I Звіту (як власне і двох інших) слід до згаданих рахунків (субрахунків) обліку грошових коштів розробити докладну аналітику за видами діяльності (операційна, інвестиційна, фінансова) та статтями руху грошових коштів («Надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)», «Надходження від покупців і замовників авансів», «Витрачання на оплату товарів (робіт, послуг)», «Витрачання на оплату авансів» тощо). Тільки тоді труднощів зі складанням достовірного Звіту прямим методом не виникатиме. Адже, скажімо,

бухгалтерською проводкою Дт рах. 63 – Кт рах. 31 може бути враховано як рух грошових коштів у результаті операційної діяльності (оплата вартості придбаних запасів), так й інвестиційної діяльності (придбання основних засобів).

Отже, щоб правильно скласти розділ I форми №3, необхідно переглянути в аналітичному розрізі дебетові та кредитові обороти за рахунками (субрахунками) обліку грошових коштів та відібрати лише ту інформацію, яка належить до операційної діяльності підприємства, виключивши, звісно, внутрішні обороти.

У статті «Надходження від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)» відображаються грошові надходження від основної діяльності, тобто від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), платежів за оренду інвестиційної нерухомості з урахуванням відповідних вирахувань з доходу (податок на додану вартість, акцизний податок, інші вирахування з доходу).

У статті «Надходження від повернення податків і зборів» відображаються одержані з бюджету на рахунки підприємства в установах банків суми податків і зборів, окремо наводяться відшкодовані підприємству суми податкового кредиту з податку на додану вартість шляхом зарахування грошових коштів на рахунки в установах банків.

У статті «Надходження від цільового фінансування» відображаються одержані для здійснення видатків на операційну діяльність підприємства надходження з бюджету та державних цільових фондів, а також кошти цільового фінансування від інших осіб.

У статті «Інші надходження» відображаються інші надходження грошових коштів від операційної діяльності, для відображення яких за ознаками суттєвості не можна було виділити окрему статтю, або не включені до попередніх статей звіту про рух грошових коштів у результаті операційної діяльності, зокрема від реалізації оборотних активів, надходження від діяльності обслуговуючих господарств тощо.

У статті «Витрачання на оплату товарів (робіт, послуг)» відображаються грошові кошти, сплачені постачальникам і підрядникам за одержані товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи і надані послуги.

У статті «Витрачання на оплату праці» відображаються витрачені грошові кошти на виплати працівникам заробітної плати, допомоги, винагород.

У статті «Витрачання на оплату відрахувань на соціальні заходи» відображається сума сплаченого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

У статті «Витрачання на оплату зобов'язань з податків і зборів» відображається загальна сума сплачених до бюджету податків і зборів.

У статті «Інші витрачання» наводиться сума використаних грошових коштів на інші напрями операційної діяльності, для відображення якої за ознаками суттєвості не можна було виділити окрему статтю або яка не включена до попередніх статей звіту про рух грошових коштів.

Щоб заповнення Звіту не викликало труднощів, підприємству достатньо

своєчасно вести аналітичний облік за рахунками розрахунків із контрагентами за видами діяльності. Рекомендуємо розпочати заповнення Звіту з розділів II та III, виділивши операції, що відносяться до інвестиційної та фінансової діяльності. Решту надходжень і витрачань коштів можна сміливо включати до розділу. 1.

Розділ 1 «Рух коштів у результаті операційної діяльності» (непрямий метод)

У звіті про рух грошових коштів, складеному за непрямим методом, рух грошових коштів у результаті операційної діяльності визначається шляхом коригування прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування.

У статті «Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування» відображається прибуток або збиток до оподаткування за звітний період, наведений у звіті про фінансові результати.

У статті «Амортизація необоротних активів» відображається нарахована протягом звітного періоду амортизація на необоротні активи.

У статті «Збільшення (зменшення) забезпечень» відображається зміна (у графі «Надходження» - збільшення, у графі «Видаток» - зменшення) у складі забезпечень наступних витрат і платежів, які не пов'язані з інвестиційною та фінансовою діяльністю.

У статті «Збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць» у графі «Надходження» відображаються збитки, у графі «Видаток» - прибутки від курсових різниць внаслідок перерахунку грошових коштів та їх еквіваленти в іноземній валюті.

У статті «Збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій» у графі «Надходження» відображається збиток, у графі «Видаток» - прибуток від володіння фінансовими інвестиціями (дивіденди, відсотки тощо) та їх реалізації, а також від продажу інвестиційної нерухомості, необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття, інших довгострокових активів, від обміну оборотних активів на необоротні активи і фінансові інвестиції, від неопераційних курсових різниць, інші прибутки і збитки від інвестиційної та фінансової діяльності (без урахування витрат на сплату відсотків, якщо вони розкриваються у звіті в окремій статті).

У статті «Зменшення (збільшення) оборотних активів» у графі «Надходження» відображається зменшення, у графі «Видаток» - збільшення статей оборотних активів (крім статей «Грошові кошти та їх еквіваленти», «Поточні фінансові інвестиції» та інших статей неопераційних оборотних активів), що відбулись протягом звітного періоду. При цьому не враховуються зміни в складі оборотних активів, які є наслідком негрошових операцій інвестиційної діяльності (обмін на необоротні активи, фінансові інвестиції тощо) та фінансової діяльності (виплата дивідендів або погашення зобов'язань з фінансової оренди виробничими запасами, продукцією, товарами тощо, негрошові внески до статутного капіталу, включення фінансових витрат до собівартості продукції тощо) або виправлення помилок минулих років. Окрім того, не враховується зміна дебіторської

заборгованості поточного податку на прибуток і зменшення дебіторської заборгованості за іншими платежами до бюджету внаслідок зарахування кредиторської заборгованості за поточним податком на прибуток, а також не враховуються зміни в складі дебіторської заборгованості за розрахунками з податку на додану вартість, які є наслідком інвестиційної діяльності.

При визначенні змін статей оборотних активів не враховується зменшення статей внаслідок переведення оборотних активів до складу групи вибуття, збільшення дебіторської заборгованості внаслідок відображення операцій з реалізації інвестиційної нерухомості, необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття і зменшення зазначеної дебіторської заборгованості внаслідок її погашення.

У статті «Збільшення (зменшення) поточних зобов'язань» у графі «Надходження» відображається збільшення, у графі «Видаток» - зменшення у статтях розділу балансу «Поточні зобов'язання» (крім статей «Короткострокові кредити банків», «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями», «Поточні зобов'язання за розрахунками з учасниками», «Поточні забезпечення», сум зобов'язань за відсотками та інших зобов'язань, не пов'язаних з операційною діяльністю). При цьому не враховуються зміни в складі поточних зобов'язань, які є наслідком негрошових операцій з включення поточних зобов'язань до групи вибуття, інвестиційної діяльності та фінансової діяльності (погашення поточного зобов'язання шляхом передачі необоротних активів і фінансових інвестицій, зарахування внесків до капіталу тощо) або виправлення помилок минулих років. При визначенні суми збільшення (зменшення) поточних зобов'язань не враховується зменшення суми зобов'язань: з поточного податку на прибуток унаслідок його сплати та враховується зменшення суми зобов'язання з поточного податку на прибуток унаслідок його списання і визнання доходу; з податку на додану вартість, що виникає внаслідок інвестиційної діяльності. При визначенні суми збільшення (зменшення) доходів майбутніх періодів не враховується зміна доходів майбутніх періодів унаслідок їх утворення від операцій з коштами цільового фінансування, подальшого їх визнання доходами поточного періоду, повернення коштів цільового фінансування, зменшення доходів майбутніх періодів унаслідок включення до групи вибуття.

У статті «Грошові кошти від операційної діяльності» відображається різниця між сумами надходжень та видатків після коригування податку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування.

У статті «Сплачений податок на прибуток» відображається використання грошових коштів для сплати податку на прибуток за умови, що вони конкретно не ототожнюються з фінансовою або інвестиційною діяльністю.

У статті «Чистий рух коштів від операційної діяльності» відображається результат руху коштів від операційної діяльності.

Розділ 2 «Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності»

Рух грошових коштів у результаті інвестиційної діяльності визначається

на основі аналізу змін у статтях розділу балансу «Необоротні активи» та статті «Поточні фінансові інвестиції».

У статті «Надходження від реалізації фінансових інвестицій» відображають суми грошових надходжень від продажу акцій або боргових зобов'язань інших підприємств, а також часток у капіталі інших підприємств (інші, ніж надходження за такими інструментами, що визнаються як еквіваленти грошових коштів, або за такими, що утримуються для дилерських або торговельних цілей).

У статті «Надходження від реалізації необоротних активів» відображається надходження грошових коштів від продажу інвестиційної нерухомості, необоротних активів, утримуваних для продажу, та групи вибуття, а також інших довгострокових необоротних активів (крім фінансових інвестицій).

У статті «Надходження від отриманих відсотків» відображаються надходження грошових коштів у вигляді відсотків за позики, надані іншим сторонам (інші, ніж позики, здійснені фінансовою установою) за фінансовими інвестиціями в боргові цінні папери, за використання переданих у фінансову оренду необоротних активів тощо.

У статті «Надходження від отриманих дивідендів» відображаються суми грошових надходжень у вигляді дивідендів від володіння акціями або частками у капіталі інших підприємств (крім виплат за такими інструментами, які визнаються як еквіваленти грошових коштів, або за такими, що утримуються для дилерських або торговельних цілей).

У статті «Надходження від деривативів» відображаються надходження грошових коштів, зокрема від ф'ючерсних контрактів, форвардних контрактів, контрактів "своп" та опціонів (за винятком тих контрактів, які укладаються для основної діяльності підприємства, або коли надходження класифікуються як фінансова діяльність).

У статті «Інші надходження» відображаються надходження, для відображення яких за ознаками суттєвості не можна було виділити окрему статтю або які не включені до попередніх статей цього розділу звіту про рух грошових коштів.

У статті «Витрачання на придбання фінансових інвестицій» відображаються виплати грошових коштів для придбання акцій або боргових зобов'язань інших підприємств, а також часток участі у спільних підприємствах (інші, ніж виплати за такими інструментами, що визнаються як еквіваленти грошових коштів, або за такими, що утримуються для дилерських або торговельних цілей).

У статті «Витрачання на придбання необоротних активів» відображаються виплати грошових коштів для придбання (створення) основних засобів, нематеріальних активів та інших необоротних активів (крім фінансових інвестицій). У цій статті також відображаються суми сплачених відсотків, якщо вони включені до вартості будівництва (створення, вирощування тощо) необоротних активів.

У статті «Виплати за деривативами» відображаються виплати грошових

коштів за деривативами, зокрема ф'ючерсними контрактами, форвардними контрактами, контрактами «своп» та опціонами тощо (за винятком випадків, коли такі контракти укладаються для операційної діяльності підприємства або виплати класифікуються як фінансова діяльність).

У статті «Інші платежі» відображаються інші платежі, для відображення яких за ознаками суттєвості не можна було виділити окрему статтю або які не включені до попередніх статей цього розділу звіту про рух грошових коштів.

У статті «Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності» відображається результат руху коштів від інвестиційної діяльності.

Розділ 3 «Рух коштів у результаті фінансової діяльності»

Рух грошових коштів у результаті фінансової діяльності визначається на основі змін у статтях балансу за розділом «Власний капітал» та статтях, пов'язаних з фінансовою діяльністю, у розділах балансу: «Забезпечення наступних витрат і платежів», «Довгострокові зобов'язання» і «Поточні зобов'язання».

У статті «Надходження від власного капіталу» відображаються надходження грошових коштів від розміщення акцій та інших операцій, що приводять до збільшення власного капіталу.

У статті «Отримані позики» відображаються надходження грошових коштів у результаті утворення боргових зобов'язань (позик, векселів, облігацій, а також інших видів короткострокових і довгострокових зобов'язань, не пов'язаних з операційною й інвестиційною діяльністю).

У статті «Інші надходження» відображаються інші надходження грошових коштів, для відображення яких за ознаками суттєвості не можна було виділити окрему статтю або які не включені до попередніх статей цього розділу звіту про рух грошових коштів.

У статті «Витрачання на викуп власних акцій» відображаються виплати грошових коштів для придбання власних акцій.

У статті «Витрачання на погашення позик» відображаються виплати грошових коштів для погашення отриманих позик.

У статті «Витрачання на сплату дивідендів» відображаються суми дивідендів, сплачені грошовими коштами.

У статті «Інші платежі» відображаються платежі, для відображення яких за ознаками суттєвості не можна було виділити окрему статтю або які не включені до попередніх статей цього розділу звіту про рух грошових коштів.

У статті «Чистий рух коштів від фінансової діяльності» відображається результат руху коштів від фінансової діяльності.

У статті «Чистий рух коштів за звітний період» відображається сума різниць між сумою грошових надходжень та видатків, відображених у статтях: «Чистий рух коштів від операційної діяльності», «Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності» та «Чистий рух коштів від фінансової діяльності».

У статті «Залишок коштів на початок року» відображається залишок грошових коштів на початок року, наведений у балансі.

У статті «Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів» відображається сума збільшення або зменшення (наводиться у дужках) залишку грошових коштів у результаті перерахунку іноземної валюти при зміні валютних курсів протягом звітного періоду.

У статті «Залишок коштів на кінець року» наводиться різниця між сумою грошових надходжень та видатків, відображених у статтях «Залишок коштів на початок року», «Чистий рух коштів за звітний період» та «Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів». Розрахований таким чином показник повинен дорівнювати наведеному в балансі залишку грошових коштів та грошових еквівалентів на кінець звітного періоду.

4. Розкриття інформації про рух грошових коштів у Примітках до фінансової звітності

Крім інформації про залишки грошових коштів та їх еквівалентів на початок і кінець звітного періоду в Балансі та їх змін, які наводяться в Звіті про рух грошових коштів за видами діяльності передбачається наводити у Примітках до фінансової звітності таку інформацію про:

- склад грошових коштів;
- склад статей «Інші надходження», «Інші платежі» та інших статей, які об'єднують декілька видів грошових потоків;
- негроїдові операції інвестиційної та фінансової діяльності;
- наявність значного сальдо грошових коштів, які є в наявності у підприємства і які недоступні для використання групою, до якої належить підприємство.

У разі придбання або продажу майнових комплексів протягом звітного періоду наводиться (розкривається) інформація про:

- • загальну вартість придбання або реалізації майнового комплексу;
- • частину загальної вартості майнового комплексу, яка, відповідно, була сплачена або отримана у формі грошових коштів;
- • суму грошових коштів у складі активів майнових комплексів, що були придбані чи реалізовані;
- • суму активів (крім грошових коштів) і зобов'язань придбаного або реалізованого майнового комплексу в розрізі окремих статей.

Склад грошових коштів розкривається у Примітках до річної фінансової звітності (ф. № 5) у розділі VI «Грошові кошти», а усі інші пункти подаються у вигляді текстового матеріалу.